

TITKOK A TITKOK KAMRÁJÁBÓL 2.

BIZALOM A FELNŐTTBEN,
A BARÁTBAN
ÉS ÖNMAGUNKBAN

A modul szerzői:

Andóczy Balogh Éva

Palánkainé Sebők Zsuzsanna

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

5. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése					
I/a Gondolatébresztő beszélgetés a bizalomról					
A	A tanár beszélgetést kezdeményez a bizalomról az egyéni tapasztalatok előhívása, megbeszélése céljából. 4 perc	Hiteles önkifejezés Barátságos kommunikáció Értékek megítélése	Egész osztály együtt – beszélgetőkör		
II. Új tartalom feldolgozása					
II/a Az irodalmi mű szereplőinek azonosítása jellegzetes mondatokból, cselekedetektől					
A	Az osztály minden tagja papírcsíkon kap egy-egy idézetet a műből, mely idézet McGalagonyra, Pitonra, Hagridra vagy Lockhartra vonatkozik. Egy-egy négyfős csoport minden tagjának más-más tanáregyéniségre vonatkozó idézet jut. A diákok megkeresik azt a nevet a terem valamelyik sarkában, akire az idézetük vonatkozik. Az egy helyszínen lévők felolvassák egymásnak idézeteiket, és döntést hoznak arról, hogy valóban mindenki jó helyre került-e az idézetével. Az esetleges rossz döntéseket korigálják. 8 perc	Helyzetfelismerés Figyelem Figyelmes hallgatás	Kooperatív tanulás – Keresd a helyed!, szóforgó	D1 (Idézetek a tanárokról)	P1 (A feladatok szervezése)

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/b Az olvasottak alapján a tanárok tulajdonságainak összegyűjtése					
A	A gyerekek megfogalmazzák, milyen embert ismertek meg olvasmányaik alapján a sarok névadójában. Összegyűjtik, milyen tulajdonságaik alapján lehet megbízni, illetve nem lehet megbízni bennük. 6 perc	Önálló vélemény megfogalmazása Kommunikáció Egymás véleményének elfogadása	Kooperatív tanulás – plakát	Sarkonként egy csomagolópapír, íróeszközök, ragasztó	
II/c Hasonlóságok és különbségek					
A	A csoport egyik fele McGalagony és Piton tanári kompetenciáit és emberi tulajdonságait gyűjti össze, a másik fele pedig Hagridét és Lockhartét. A csoportból az egyik pár roxfordi iskolásként végiggondolja, mi lehet a bizalom alapja McGalagony és Piton esetében (tudás, emberi tulajdonságok). A csoportból a másik pár roxfordi iskolásként végiggondolja, mi lehet a bizalom alapja Hagrid és Lockhart esetében (tudás, emberi tulajdonságok). 6 perc	Mások véleményének meghallgatása és figyelembevétele Különbségek és hasonlóságok felismerése	Kooperatív tanulás – Gondolkozz, beszélj meg!		
II/d Az összegyűjtött tulajdonságok rendszerezése halmazában					
A	A párokból négyfős szakértői csoportok alakulnak. A szakértői csoportok halmazábrát készítenek a tanárpárok (McGalagony és Piton, Hagrid és Lockhart) emberi és tanári tulajdonságaira vonatkozóan. Majd a szakértői csoportból a párok visszatérnek az eredeti kooperatív kiscsoportba és beszámolnak a végzettekről. 11 perc	Szóbeli, nyelvi kifejezőkészség Ítézőképesség Erkölcsei érzék Egyéni elképzelések összehasonlítása Közös produktum személyes képviselése	Kooperatív tanulás – szakértői mozaik	D2 (Halmazábra) Színes filctollak	P2 (Szakértői mozaik)

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/e Véleménynyilvánítás arról, hogy mi kell legjobban a bizalomhoz					
A	<p>A diákok csoporton belül döntést hoznak, hogy számukra melyek a legfontosabb tulajdonságok a bizalom megéléséhez.</p> <p>A szavazatra méltatott tulajdonságokat külön-külön felírják kis ragasztható noteszlapokra, és aki szán rá egy összeget, azt mellé helyezi.</p> <p>A csoportok szószólói ismertetik az öt legtöbb szavazatot kapott tulajdonságot a többiekkel.</p> <p>Ezeket a tulajdonságokat a csoport jegyzője felírja a táblára. Ahogy az újabb és újabb beszámolók elhangzanak, a jegyzők már csak a még fel nem került tulajdonságokat írják fel.</p> <p style="text-align: right;">6 perc</p>	<p>Önálló vélemény megfogalmazása</p> <p>Ítéliképesség</p> <p>Tolerancia</p>	<p>Kooperatív tanulás – Költs el egy húszast!, csoportszóforgó</p>	<p>Játékpénz (minden diáknál 20 forint)</p>	<p>P1 (A feladatok szervezése)</p>
II/f Képzeltbeli bizalomszótár					
A	<p>A gyerekek szavakat gyűjtenek egy képzeltbeli bizalomszótárhoz.</p> <p>Összegyűjtik mindazon tulajdonságoknak, képességeknek a szókészletét, melyek szóba jöhetnek a bizalom kialakulásánál.</p> <p>A csoportok beszámolnak az ötleteikről.</p> <p style="text-align: right;">13 perc</p>	<p>Mások véleményének türelmes meghallgatása, figyelembevétele</p> <p>Szókincsfejlesztés</p> <p>Türelem</p> <p>Figyelem</p>	<p>Kooperatív tanulás – kerekasztal, csoportszóforgó</p>		<p>P1 (A feladat szervezése)</p>
B	<p>A gyerekek a bizalomszótár szavait összepárosítják a jelentésükkel.</p> <p>A csoportok írásvetítőről maguk ellenőrzik a megoldást.</p> <p style="text-align: right;">13 perc</p>	<p>Együttműködési készség fejlesztése</p> <p>Szókincsfejlesztés</p> <p>Figyelem</p>	<p>Csoportmunka – problémamegoldás</p>	<p>D3 (Bizalomszótár szavai és jelentésük – szó- és mondatkártyák)</p>	<p>P3 (Bizalomszótár megoldása) Írásvetítő</p>

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/g A bizalom megnyilvánulásainak felkutatása a regényben					
A	A diákok olyan mondatokat gyűjtenek a mű 5–10. fejezeteiből, melyek valamely szereplő másik szereplő iránti bizalmáról tanúskodnak. A találatokat megjelölik a könyvben, és csoporton belül megbeszélik, miért jelenti a bejelölt részlet számukra a bizalom megnyilvánulását. 10 perc	Szövegértés és szöveg-visszakeresés Kulcsmondatok keresése a szövegben Feltevések megfogalmazása, szövegértelmezés	Kooperatív tanulás – Gondolkozz, beszéld meg!	<i>Harry Potter és a Titkok Kamrája</i> c. könyv	
B	A gyerekek tanulmányozzák a megadott oldalakat (válogatásra javasolt oldalak: 86., 88., 89., 91., 94., 100., 101., 103., 110., 111., 112., 118., 124.), és megjelölik a bizalomra utaló részeket, majd csoporton belül megbeszélik, miben látják a bizalom megnyilvánulását a megadott szövegrészletben. Szóvivőt választanak maguk közül, aki a csoport számára három legjellegzetesebb helyzetet vagy idézetet ismerteti az osztálynak. 16 perc	Érvek gyűjtése Saját vélemény megfogalmazása Döntésképesség Mások véleményének türelmes meghallgatása és figyelembevétele Ítézőképesség Tolerancia	Kooperatív tanulás – Gondolkozz, beszéld meg!, csoportszóforgó	<i>Harry Potter és a Titkok Kamrája</i> c. kötet	
II/h Az elismerés gyakorlása					
A	Ez a játék egy egyszerűsített változata a négykártyás gondolkodtatónak, de itt a válaszolásra fel nem kért csoporttagok valamennyien a dicsérő szerepkörét töltik be. 12 perc	Egyenlő részvétel Másokra figyelés Figyelni a feladatra	Kooperatív tanulás – kétkártyás gondolkodtató	D4 (Kétkártyás gondolkodtató)	P1 (A feladatok szervezése) P4 (Kétkártyás gondolkodtató)

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés					
III/a Élmények és tapasztalatok megfogalmazása az óra külső és belső történéseivel kapcsolatban					
A	A diákok megfogalmazzák érzéseiket, véleményüket az óra témájával kapcsolatban. 8 perc	Önismeret Önálló vélemény megfogalmazása	Kooperatív tanulás – beszélő korongok	Korongok	P5 (Segítő kérdések)
III/b Otthoni feladat					
A	A gyerekek megfogalmazzák három általuk kiválasztott valóságos vagy a <i>Harry Potter és a Titkok Kamrája</i> című műben szereplő figura iránti bizalmuk okát és mibenlétét. Említést tesznek minden olyan tulajdonságáról, mely táplálja a bizalmukat. Ha valóságos személyt választott valaki, kipróbálhatja, mi történik, ha ezt el is mondja neki.	Írásbeli kifejezőkészség Helyzetértékelés Empátia Önismeret	Egyéni munka		
B	A tanulók válaszolnak naplójuknak.	Írásbeli kifejezőkészség Helyzetértékelés Empátia Önismeret	Egyéni munka	D5 (Napló)	
C	Bizalomkötet elkészítése: a gyerekek vagy csoportok „könyvet” készítenek, amelynek tartalma a bizalomszótár, esetleg a témához kapcsolódó idézetek, saját történet, illusztrációk.	Kreativitás Együttműködés			

MELLÉKLETEK

DIÁKMELLÉKLETEK

D1 Idézetek a tanároktól, tanárokról(d2)

D2 Halmazábra (d2)

D3 Kártyák a Bizalom szótárának szavaihoz (minden csoportnak szüksége lesz egy fénymásolatra) (d2)

D4 Kétkártyás gondolkodtató – kérdezőkártyák, kérdéseket tartalmazó kártyák és válaszkártyák (sokszorosítható) (d2)

D5 Napló (d1)

TANÁRI MELLÉKLETEK

P1 A feladatok szervezése

P2 Szakértői mozaik

P3 Megoldás a bizalomszótárhoz

P4 Kétkártyás gondolkodtató

P5 Segítő kérdések

TANÁRI MELLÉKLETEK

P1 – A feladatok szervezése

A pedagógus a négy személy nevét (McGalagony, Piton, Hagrid és Lockhart) előre felírja egy-egy A/4-es lapra, és kiteszi a megbeszélthelyekre vagy a sarkokba.

A négy személyről szóló, idézett mondatokat színes papírokra fénymásolja, és a papírt csíkokra vágva adja a gyerekek kezébe a pedagógus. Használja két szín két jól megkülönböztethető árnyalatát; például világos- és sötétkék papírra kerüljenek a McGalagonyra és Pitonra vonatkozó idézetek, a sárga két különböző árnyalatára pedig a Lockhartra és Hagridra vonatkozók.

Minden résztvevő készítsen elő játékpénzt *a Költs el egy húszast!* játékhoz.

A szókétyákat a bizalomszótár szavaiból előre ki kell vágni, és fóliára kell másolni a megoldást az ellenőrzéshez.

A kétkétyás gondolkodtatóhoz szükséges kétyákat még az óra megkezdése előtt elő kell készíteni.

P2 – Szakértői mozaik

A színek meghatározzák a párok szerveződését. Ebben az esetben lesz jelentősége annak, hogy két szín két árnyalatán kapták meg a gyerekek a különböző tanáregyéniségekre vonatkozó idézeteket. A kék vagy sárga eltérő árnyalataiból alakulnak meg a párok.

Minden tanuló más színű filctollal írja be a Venn-diagramba, hal-mazábrába a maga megállapításait.

Vagy előre elkészített Venn-diagramot ábrázoló fénymásolt lapokra dolgoznak a gyerekek, melyet a pedagógusnak elő kell készítenie, vagy a táblára rajzolt ábrával (két egymást metsző körív) szemléltethetjük, hogy formailag hogyan kérjük a feladat megoldását.

A kooperatív csoporton belül az egyik pár a szakértői csoportban való tevékenykedése alapján az egyik tanárpár tulajdonságait, a csoportok másik fele pedig a másik tanárpár tulajdonságait illetően válik szakértővé.

P3 – Megoldás a bizalomszótárhoz

ÖNZETLEN	SAJÁT ÉRDEKEIT MELLŐZVE MÁSOK JAVÁRA CSELEKVŐ
KEDVES	AKI VAGY AMI IRÁNT SZERETETTELJES VONZÓDÁST, RAGASZKODÁST ÉRZÜNK
BÁTORÍTÓ	BIZTATÁST, BUZDÍTÁST KIFEJEZŐ
ELFOGADÓ	MEGFELELŐNEK ÍTÉLŐ
ELISMERŐ	ÉRTÉKNEK ELFOGAD ÉS ASZERINT MEGBECSÜL VALAKIT
JÓLELKŰ	MEGÉRTŐ, SEGÍTŐ, JÓSÁGOS

MEGBOCSÁTÓ	SÉRELMEK NEM RÓ FEL TÖBBÉ
MEGBÍZHATÓ	AKIBEN TELJESEN MEG LEHET BÍZNI
NYÍLT	ŐSZINTE, SZÉPÍTÉS NÉLKÜLI
ELVHÚ	AKI KITART ELVEI MELLETT
SZAVAHIHETŐ	MEGBÍZHATÓ, HITELT ÉRDEMLŐ
SZIMPATIKUS	ROKONSZENVES

HATÁROZOTT	MAGABIZTOS, NEM HABOZÓ EGYÉNISÉG
ÁTGONDOLT	MINDEN RÉSZLETÉBEN VÉGIGGONDOL, MEGFONTOL VALAMIT
VIDÁM	JÓKEDVŰ, DERŰS HANGULATÚ, TRÉFÁRA, NEVETÉSRE HAJLAMOS
KIEGYEN- SÚLYOZOTT	BELSŐ EGYENSÚLYA FOLYTÁN MAGABIZTOSAN NYUGODT
ŐSZINTE	ÉRZÉSEIT, GONDOLATAIT NYÍLTAN, KERTELES NÉLKÜL ÉS HÍVEN KÖZLI MÁSOKKAL
KELLEMES	JÓLESŐ ÉRZÉST KELTŐ

HIGGADT	SZENVEDÉLYTŐL, IZGALOMTÓL MENTES
BÉKÉS	BÉKÉT, EGYETÉRTÉST KEDVELŐ
INTELLIGENS	ÉRTELMES, ESZES, FEJLETT INTELLIGENCIÁJÚ
TÜRELMES	TÜRELMET TANÚSÍTÓ SZEMÉLY
FELELŐSSÉG- TELJES	ÁTÉRZI A TETTEK ÉS KÖTELEZETTSÉGEK IRÁNTI FELELŐSSÉGET
TITOKTARTÓ	TITKOT MEGŐRZŐ, EL NEM ÁRULÓ

TALPRAESETT	NEHÉZ HELYZETEKBE GYORS ÉS JÓ MEGOLDÁST TALÁLÓ
SZORGALMAS	SOKAT ÉS KITARTÓAN DOLGOZIK
SZERÉTE TRE MÉLTÓ	MEGNYERŐ, ROKONSZENVES, KEDVES
BARÁTSÁGOS	JÓINDULATOT, BARÁTI ÉRZÉST KIFEJEZŐ
FIGYELMES	ERŐS, ALAPOS ÉRZELMET TANÚSÍTÓ
KORREKT	AZ ERKÖLCS ÍRATLAN SZABÁLYAINAK MEGFELELŐ

P4 – Kétkártyás gondolkodtató

Fontos, hogy a gyerekek megérezzék ennél a feladatnál, hogy az önbizalom forrása az elismerés és a jogos dicséret.

Először a tanár bemutatja a feladat kellekeit, majd ismerteti a játék-szabályokat.

Ez a játék egyszerűsített változata a négykártyás gondolkodtatónak, de a válaszolásra fel nem kért csoporttagok valamenyien a dicsérő szerepkörének megfelelő verbális és nonverbális dicsérő visszajelzésekkel gyakorolják ezt a társas szerepkört. (A módszer részletes leírása: Spencer Kagan: *Kooperatív tanulás*, 11:25–11:27. Ebben az esetben a négykártyás gondolkodtatóból csak a kérdező- és a válaszkártyákat használjuk.

Dicsérő társas szerepkörök részletes leírása: Spencer Kagan: *Kooperatív tanulás*, 14:9–14:11.)

P5 – Segítő kérdések

Válaszok megfogalmazása önmagunk és egymás számára.

Megbeszélésre ajánlott kérdések: Tanultál-e valami hasznosat, rájöttél-e valamire a mai órán? Kinek az ötlete, gondolata tetszett ma legjobban neked? Szívesen dolgozol-e csoportban együtt a társaidal, vagy inkább szívesebben dolgozol egyedül? Miért?